

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Cu 1-a Aprilie v. 1885

se începe

Abonament nou

la

„Tribuna“.

Prețurile abonamentului sunt însemnate în capul foi.

Abonamentele se fac cu multă lesnire atât în Monarhie cât și în România prin mandate postale (*Posta utalvány — Post-Anweisung.*)

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulata expediție a foi.

Domnii abonați sunt rugați a ne comunica eventual pe lângă localitatea, unde se află, și **posta ultimă**; ear' domnii abonați vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal **adresa tipărită** dela fășile, în cari li s'au trimis diarul până acuma.

Administrațiunea diarului „Tribuna“.

Sibiu, 26 Martie st. v.

Ne apropiăm, precum se vede, de timpuri grele. Nenorocita luptă de rasă, pe care au provocat-o Maghiarii și vor acum să o înăsprească prin o nouă organizare, ne duce încetul cu încetul la o revoluțiune înfundată.

Reuniunea de cultură proiectată de Clujeni, chiar dacă nu ar avea în vedere propaganda națională maghiară, va avea să servească interesele culturale ale unei singure naționalități, ale celei maghiare. Înțelegem dar', ca Maghiarii să se unească între ei pentru realizarea acestui scop, înțelegem să fie spriginiți de filomaghiari și de guvern în lucrarea lor, nu înțelegem însă cum se poate ca întregul aparat al puterii publice să fie pus la dispozițiunea unei asemenea reuniuni. Și fără îndoială de aceasta e vorba, când primarul din Cluj, punându-se în fruntea mișcării, se adresează la toate jurisdicțiunile din țeară și cere, ca ele să se facă agenți ai reuniunii înființate. Urmarea firească a unui asemenea angajament ar fi, că toți directorii din țeară sunt obligați ex officio a se face membri ai reuniunii și de a stăru, prin urmare, în interesul ei, favorisând pre cei ce o spriginesc și persecutând pre cei ce rămân străini de dînsa.

Nu ne mirăm, dacă comitetele se cusesi primesc această situațiune. E însă prea mult, când li se cere aceasta Românilor și Sașilor. De aceea congregațiunea comitatensă din Bistrița a și luat o rezoluțiune, prin care declară, că Românii și Sașii din comitatul Bistrița-Năsăud, majoritatea, am pute dice totalitatea celui comitat, nu poate aproba mișcarea pornită dela Cluj și nu va permite ca funcționarii celui comitat să spriginească o reuniune, care nu se preocupă de interese române ori săsesci.

Guvernul a cassat această hotărîre a congregațiunii.

Ce însemnează această cassare?

Fără îndoială, cassând guvernul hotărîrea, nu e mai puțin adevărat, că ea a fost luată, că Românii și Sașii nu aprobă mișcarea pornită din Cluj, că ei sînt hotărîți a isola pre toți cei ce o vor sprigini. Cassarea nu poate decât să-i întărească în hotărîrea lor, să-i facă cu atât mai îndărătnici, cu atât mai dispuși a combate pe reuniunea maghiară din Cluj, când ea ar voi să străbată și între dinșii.

Cassarea are dar' numai înțelesul, că guvernul este gata a sprigini reuniunea cu ori-ce preț.

Astfel a înțeles-o și Maghiarii ei înșiși.

Hotărîrea luată în congregațiunea dela Bistrița, — dîc ei, — a fost o insultă gravă pentru noi, și dacă guvernul nu ni-ar fi dat *satisfacțiunea* de a o cassa, am fi fost împinși a ne lua noi înșine *chiar și cu mijloace nelegale* cuvenite *satisfacțiune*.

Cu alte cuvinte, cassarea s'a făcut pentru-ca să se evite revoluțiunea, căci revoluțiune este aceea, când o colectivitate orare-care își ia satisfacțiune cu mijloace nelegale, precum crimă este, când un om își ia satisfacțiune neprevădută de lege, ca Balentics abună-oară.

Dar' să vedem, din cuvînt în cuvînt ceea-ce dîce guvernamentalul „Közlöny“ în materia aceasta.

„Din partea ultraistilor sași și români, din partea diarelor, ba chiar din partea jurisdicțiunilor cu asemenea majorități s'au comis contra reuniunii ce urmează a se înființa nise expectări și atentate (*merényletek*), care dădeau loc *temerii*, ca nu cumva fruntașii reuniunii, astfel provocați, să se creadă legitimați, *dacă vor trece un pas și preste hotarele dreptății, ale legii și ale rezonului*. Căci Maghiarul e ecuitabil, generos, dar' neîndurat, când este lovit pe nedrept

„Ministrul de interne a prevenit această primejdie prin hotărîrea ce a luat, și de aceea ne bucurăm, că hotărîrea a fost luată mai înainte de adunarea constituantă.

„Căci până chiar și cei mai extremi (*leglobbanékonyabb*) membri ai adunării, cei din opozițiune pot vedea, că ministrul nostru de interne nu numai cu vorba, — precum a fost acusat în dietă, — ci și în faptă „îi strînge la pîrete“ pe ultraistii naționali inclinați spre ilegalități, și astfel, făcându-și puterea publică datoră, societatea nu mai are nevoie să-și ajute ea însăși eventual *chiar și cu mijloace nelegale*. Căci *deu societatea nu totdeauna cu respectarea dreptății, a legii și a rezonului își ia satisfacție atunci, când statul nu scie ori nu voescă să 'i-o dea*“.

Mai clar nici că se poate.

Un organ guvernamental admite, că guvernul a cassat hotărîrea luată de o congregațiune comitatensă, pentru-ca să prevină o revoluțiune, pentru-că, dacă el nu le-ar fi dat Maghiarilor această satisfacțiune, ei, neîndurați precum sînt, 'și-ar fi luat-o înșiși, chiar trecînd preste marginile puse de lege; — un organ guvernamental proclamă principiul, că societatea își ia satisfacțiunea fie chiar și cu mij-

loace nelegale, când puterea publică nu scie ori nu voescă să 'i-o dea.

Apoi și noi Românii sîntem, cu permisiunea concetățenilor nostri maghiari, o colectivitate de oameni, o societate.

Cum rămîne cu noi? Ce să facem noi, când sîntem insultați, nedreptățiți, când ne simțim asupriți și puterea publică nu scie ori nu voescă să ne dea satisfacțiune?

Luăți-vă voi înșivă satisfacțiunea, dacă sînteți oameni, — ne răspunde un organ oficios, — fie chiar și trecînd marginile puse de lege.

Ori poate că numai Maghiarilor le este iertat în această țeară a-și lua satisfacțiune, când puterea publică nu li-o dă? poate că numai ei sînt oameni? numai ei sînt societate?

Am înțelege, ca noi, căroră ni se spune în fiesce-care zi, că ne-am conjurat contra țerii, să vorbim despre dreptul societății de a-și lua satisfacțiune, când nu 'i-o dă puterea publică: rău am ajuns însă, când chiar organe guvernamentale emit asemenea principii revoluționare.

Cum să mai cultivăm noi între Românii nemulțumiți spiritul de ordine și de disciplină, când organele guvernamentale justifică pornirile revoluționare, recunoscînd legitimitatea lor firească? Cum să mai fim noi ascultați, când îi sfătuim pe Români să rabde și să spereze, când organele guvernamentale le spun, că acela, care este în adevăr nedreptățit, pune mîna pe par și își ia el însuși satisfacțiunea? Mai trăim noi în timpuri normale, când guvernul ia hotărîri anume, pentru-ca să prevină izbucnirea unei revoluțiuni?

Și cu toate aceste noi le dîcem fraților nostri: Nu ascultați de cei ce vor să vă ispitească, nu uitați, că *Maghiarii, ei Români, un neam de oameni*, care s'a distins totdeauna prin spiritul lui de disciplină, un element de ordine și de cultură aici la marginile lumii civilizate.

Treaba noastră e să apărăm ordinea, când alții se ridică pentru-ca să-și iee satisfacțiune fie chiar și cu călcarea hotarelor puse de lege.

Revistă politică.

Sibiu, 26 Martie st. v.

Comisiunea de două-deci și unul a dietei ungare exmise în cauza proiectului pentru reforma casei de sus își va ține Joi în 9 a lunii curente o ședință, în care se va pertracta nunciul casei magnaților asupra celui proiect. E verosimil, că atât majoritatea comisiei, cât și a dietei se va alătura hotărîrilor casei magnaților. Încât privește prezentarea confesiunii jidane în casa magnaților, aceasta se va satori mai târziu după o organizare definitivă a confesiunii jidane în Ungaria.

După cum scrie o corespondență, cicioasă guvernul austriac a comunicat oficial ministerului de comerț unguresc acele modifi cațiuni, pe cari le-a făcut comisiunea vamală a dietei au-

striace în novela vamală, și 'l-a cercat, a se alătura acestor modifi cațiuni. Schimbările aceste altcum sînt cu puține excepțiuni de o natură secundară, s'a creat însă prin ele la toată întîmplarea un cas de precedentă, care va îngreuna poziția guvernului unguresc față cu comisiunea agricolă a dietei unguresci, căreia nu-'i va pute recomanda, a face eventual modifi cări în novela vamală.

În Franția e mare confuzie din incidentul crizei ministeriale. Constant și Devés s'au dus din nou la dl Freycinet, spre a-l ruga, de a primi asupra-și formarea cabinetului. Freycinet însă earăși a renunțat, și astfel a provocat la dorința expresă a presidentului republicei pe dl Brisson apelând la patriotismul seu cunoscut. Brisson însă le răspunde, că pe lîngă disordinea ce domnesce în partide cu greu crede să poată face multă ispravă, și și dînsul a refuzat. După aceste Devés s'a retras primind dl Constant singur formarea cabinetului. Se poate, că aceasta s'a și efectuit până acum.

Cu privire la pacea Francezilor cu Chinezii am publicat în numărul trecut expunerile diarului „Paris.“ Scirile de pace ale acestuia au produs, se înțelege, senzațiune mare în tot Parisul și cu deosebire la bursa de seara. Cu toate aceste mulți nu le-au dat creșdēmēt și diarele din ziua următoare s'au și grăbit a le declara de minciuni și de o simplă manevră de bursă. „Paris“-ul 'și-a întărit apoi scirile de mai nainte în numărul viitor și între altele scrie următoarele:

„În 1 Martie s'a prezentat la minister dl Campbell, agentul lui Robert Hart și a cerut audiență la ministrul Ferry. Agentul 'l-a întrebat direct, că inclinată e Franția a încheia pace cu China. Ministrul 'l-a întrebat apoi, că imputernicit e spre astfel de pertractări, după-ce Campbell s'a legitimat. Înainte însă, de a se demite cu el la pertractări, Ferry a pretins, ca și Robert Hart să-și legitimeze procura. Astfel consulii din Berlin, Londra și Shanghai au legitimat și procura dlui șef al oficiilor vamale Robert Hart. Urmînd deci pertractările dl Ferry a ascultat propozițiunile Chinei, cari în liniamentele principale sînt cam următoarele: China recunoaște tractatul dela „Tien-Tsin“; pe timp de o lună va fi armistițiu, și în pestimpul acesta China își va retrage trupele din Tonking; Franția renunță la despăgubirea de războiu și se va încheia o convențiune comercială francezo-chineză. Ferry a primit propozițiunile aceste, făcînd unele schimbări parțiale spre apărarea onoarei și intereselor Francei. Campbell s'a întors numai decăt cătră șeful financelor. Tot în acel moment, când se aștepta răspunsul dlui Robert Hart, sosise și depeșa generalului Briere de l'Isle despre cazul dela Lang-Son. Marți seara a primit Ferry răspunsul favoritor al dlui Robert Hart în urma căruia China primește propozițiunile, numai timpul și modul retragerii trupelor chineze au rămas pendente. E fapt deci, că pacea e restabilă, și e meritul dlui Iules Ferry, că s'a efectuit aceasta.“

Dacă scirile diarului „Paris“ se vor adevăra, aceasta are să fie cea mai strălucită satisfacție pentru dl Ferry.

Relativ la cestiunea afghană diarul „Times“ avertisează printr'un prim articol, probabil inspirat, de a se privi răspunsul Rusiei de sincer și personal. Dice, că Rusia își dă aerul împăcare în formă, ca și când prin ea ar dori numai să câștige timp. Tururile Rusiei sînt de ani încoace noase Angliei și prelmirea oficerilor inferiorism lucrurile ar sta așa dîcînd nevoită.

O depeșă din Sâmbătă în 4 Aprilie siliul de m

răspunsul d-lui de Giers și nisce telegrame importante ale vice-regelui din India.

Depeșele lordului Dufferin se raportează la înviorile, cari s'au făcut cu privilegiul întâlnirii cu Emirul din Afghanistan la Ravulpindi. Cu ocaziunea aceasta s'a ocupat consiliul de miniștri și cu răspunsul Rusiei. „Pall-Mall-Gazette” schițează răspunsul Rusiei într'un mod mai detaliat, ca și cum a făcut-o până acum. Dacă comunicatele acestui țiar se bazează pe adevăr, atunci se poate presupune, că conflictul de graniță între Anglia și Rusia va deveni din nou acut. Anume guvernul rusesc cere amovarea liniei de demarcare până la muntele Paropanis, adică până la vreo 50 mile înspre răsărit de Herat. Deoarece nu se poate presupune, că guvernul englez va face concesiunea aceasta, urmarea schimbării de note anglo-rusesci va fi ear' un craval războinic prin țărele din Londra.

Scirile din Sofia adevăresc, că aripa extremă a partidei bulgare, desvoaltă atât în principat, cât și în Rumelia-orientală o activitate, care n'are alt scop, decât provocarea de tulburări în Macedonia, și continuarea agitațiunii în Macedonia în butul amenințărilor exarchului, ale Rusiei și ale celorlalte puteri mari. După cum asigură un raportor al „Pol. Corr.” guvernul bulgar e hotărât, de a nu se demite nici pe față, nici în ascuns la aventuri, cari pot fi primejdioase pentru desvoltarea elementului bulgar. Dacă însă totuși s'ar face încercarea unei insurecțiuni în Macedonia, aceea în fața numărului mic de aventurieri și a lipsei de sprigin din partea cercurilor cu influență, nu poate fi periculoasă pentru liniștea Europei.

Corespondență particulară a „Tribunei”.

Oena-Sibiului la 29 Martie 1885.

Pe ziua de 27 Martie a. c. a fost defiptă ziua de pertractare din partea trib. reg. din Sibiu în fața locului, pentru segregarea pășunilor, — de pe teritoriul Oenei.

Întrebarea aceasta gîngășă pentru proprietarii mici fără deosebire de naționalitate s'a desbătut adeseori, însă totdeauna a rămas fără rezultat — din cauză că o parte din proprietarii mari, nici odată cu proprietarii mici nu au fost și nu sînt sinceri.

Cu vr'o cîțiva ani mai înainte o minoritate din reprezentanța opidană a declarat că în Oena segregarea are loc și după lege trebuie să se facă.

Pe baza acestei declarațiuni s'a și început lupta.

Proprietarii mici în frunte cu unii din proprietarii mari s'au unit și vîdînd primejdia au

au aflat consult a se declara nici că este teritor de segregat, nici că nu este, ci se trăceze într'acolo, ca Oena ca atare să fie scoasă cu totul de sub segregare.

Înțelegerile în forma aceasta au rămas până acuma fără de nici un efect — și datorînd minorității la 27 și 28 Martie a. c. era p'aci-paci să se ducă în îndeplinire.

Din partea primăriei opidane s'a dispus, ca oamenii să-și aleagă mai mulți reprezentanți, cari să vorbească în numele proprietarilor din cauză, că comisiunea judecătorească nu va pute pertracta cu ușurătate când se vor aduna 3999 de proprietari interesați.

Aceasta s'a și întemplat; între acești proprietari a fost ales cu unanimitate din partea proprietarilor români din Oena și d-l Ioan Duma proprietar din Oena și de present notar com. în Orlat.

Proprietarii români și o parte din proprietarii maghiari totuși nu s'au putut reține, ca să nu iee parte și dinșii la pertractarea cea însemnată, ci s'au prezentat în persoană 404 de proprietari. După cum am amintit mai sus, boala aceasta se tragă de mai demult. Proprietarii au alergat pe la bărbaii cei harnici, s'au tînguit, s'au rugat ca să-și sfătuească în direcțiunea aceasta să nu devină din proprietari — proletari în urma dispozițiunilor legii. Toți bărbaii noștri din Sibiu, au explicat oamenilor, că în contra legii nu se pot pune, fără ca să se roage unanim la locurile competente, că să fie scutiți sub legea segregărei; se poate și aceea face, cu învoirea înaltei diete dar' altcum nu.

Oamenii în frica lor nu au dat de creșmînt, — ci alergînd prin Sibiu, au dat de avocatul Valentin Bock și acesta a ăis că se poate lucra contra segregării, dar' așa ca să rămână oameni cum au fost.

Deși unii mai intelig-nți dintre proprietari au recunoscut slăbiciunea avocatului Valentin Bock, totuși au trebuit — să se supună majorității proprietarilor, dîndu-i cu toți plenipotența ca să lucre după cum s'a lăudat ca segregarea să nu se facă, ci să rămână așa după cum a fost.

Pe la 8 oare numai observăm, că sosesc un șir de gendarmi străini. Ne-am temut, că trebuie să se întemple un lucru mare, trebuie ca vorbele cele frumoase din partea unuia și a altuia au fost numai nisce seduceri, ca să fim liniștiți până când vom fi prinși în lanț pe deplin.

Din partea onorab. tribunal reg. din Sibiu a fost exmis ca comisar judecătorec dl jude dela tribunalul reg. Vársrhely.

Ca curator denumit prin tribunalul reg., dl adv. de Harșianu.

Din partea erariului: fiscalul erarial din Sibiu.

Ca reprezentant al alodiului comunal: Dr. Nemeș, avocat în Sibiu.

Din partea proprietarilor, 404 la număr, în frunte cu apărătorul Valentin Bock, avocat în Sibiu.

Comisar înainte de a pași la ordinea lucrului explică poporului adunat scopul, pentru care

au eșit în fața locului, explică cuprinsul legii, despre segregare, explică drepturile proprietarilor și cereul de activitate, în care se pot apăra fără de a abusa de puterea legii.

Totodată face pe proprietari atenți, că relativ la segregare, se poate face o înpăciuire cu curatorul, numai pretinde ca aceasta să se întemple între marginile legii și cu liniște.

Făcîndu-se conscrierea celor prezenți după nume, se constată, că dintre proprietari din 3999 sînt de față 404.

Dl comisar Vársrhely dă voe părților, ca să mai încerce odată pacea.

La aceasta poporul întreg răspunde: Noi vom a rămâne așa după cum am fost, noi nu avem cu nimeni nici o ceartă și ne pare foarte rău, că cineva cutează a ne conturba în viața noastră liniștită, avută până aci.

Curatorul Harșianu este provocat din partea proprietarilor, ca pîra făcută să-și-o retragă, ca o pîra nemotivată, pentru-că la noi în Oena nu voesc nime nici segregare, nici alte schimbări, ci cu toți unanim, voesc a rămâne așa precum sînt cu pășunilul.

Curatorul Harșianu răspunde, că după lege nu-i este permis, ca acțiunea înaintată să-și-o retragă; când ar face dînsul aceasta, s'ar pute întempla, ca să fie pedepsit foarte aspru.

În forma aceasta dar' pacea nu s'a putut realiza. Comisarul Vársrhely, declară că deoarece pe ceti între părți nu s'a putut face, începe a ceti și a întreba, cari obiecte sînt de segregat? și cari nu? La aceasta reflectează proprietarul Ioan Duma, că d-l comisar prea curînd a trecut preste momentul de a încerca pacea.

Pentru încercarea unei împăciuii se roagă ca să li se dea timp mai lung și dacă se poate pertractarea defiptă să se amâne pe altă zi.

Amânarea pertractării se motivează și din următoarele: Proprietarii din Oena au înaintat la înaltul minister o rugare, care să se înainteze înaltei diete spre a hotărî, ca Oena să fie eliberată cu totul dela obligamentul legii de segregat; această rugare s'a înaintat cam cu 2—3 ani înainte și până astăzi nu s'a mai hotărît nici într'o formă.

Pentru scopul acesta, proprietarii ca atari s'au înțeles ca să aleagă o deputațiune, care să meargă la Budapesta și să se roage, ca rugarea înaintată din partea Oenilor, să se iee la desbateră mai îngrabă, pentru-că prin aceea s'ar ocoli multe spese zadarnice pe la advocați, și oamenii s'ar mai domoli din cauză că astăzi o schimbare a pășunilului în segregare sau în alt mod de folosință, nu o doresce nimeni.

D-l comisar pune întrebarea cătră curatorul Harșianu și acesta se învoesc la o amînare dară numai până Luni, adică până la 30/III 1885 se întreabă după aceea fiscalul erarial și acesta răspunde, că deoarece cauza aceasta e foarte veche și până acuma nu s'a mai descurcat, susține ca să se facă pertractarea și aceea să se continue pre 28/3 1885.

Pentru exoperarea unei amînări proprietarii de față aleg o comisiune, care să meargă

la d-l presedinte dela tribunal din Sibiu încă la 28/III 1885 și până-ce se va începe pertractarea, comisiunea să sosească cu rezoluțiunea ce vor căpeta. În comisiune s'au ales: Ioan Henteșiu proprietar și paroch; Szöcs Ioska proprietar și primar; Szöcs Sándor proprietar; Valentin Bock avocat; Ioan Predoviciu proprietar și paroch; Ioan Duma proprietar în Oena și notar com. în Orlat.

D-l președinte al tribunalului a răspuns că dînsul în referada unui jude, direct nu se poate mesteca.

Cu aceste comisiunea ia înțelegere, ca, numai tot prelîngă pace și prelîngă amânare să stăruască dară în meritul lucrului să nu se sloboadă, până-ce rugarea înaintată la înalta dietă nu se va rezolva.

Advocatul Valentin Bock cu primarul au ajuns înainte de prînd la fața locului și pertractarea s'a și început a se continua cu dinșii. Când o parte din membrii comisiunii a ajuns acasă, Valentin Bock în înțelegere cu primarul a răspuns, la protocol, dar răspunsul la cunoștința celorlalți membri, nu a putut veni până după prînd.

La 2 oare d. a. se continuă pertractarea și pledează Dr. Nemeș ca reprezentantul alodiului: deoarece în vara trecută a fost un comisar ministerial în Oena și toate actele referitoare la segregare le-a luat cu sine, — astăzi fără de a avé actele la mînă, nu poate da nici o deslușire, — se roagă pentru amânare.

De asemenea declară curatorul Harșianu, fiscalul erarial și curatorii, cari au fost de față în numele bisericilor și al scoalelor confesionale. Valentin Bock însă, după cum am amintit, răspunsul și l-a dat înainte de ameați, dar' nu așa după cum s'a înțeles cu toți membrii din comisiune, ci după cum a cugetat dînsul.

Toate părțile s'au învoit din felurite motive la amânare — Valentin Bock, ca să o facă mai cu coarne, ăice în răspunsul seu că proprietarii la pășunilul nu au nici un drept, totul este al alodiului comunal și acesta poate face cu el ce va voi.

Dacă va voi se-l dea în arîndă, dacă va voi să se facă taxa pentru vite etc., destul că oamenii în pășunilul sînt numai suferiți și aceasta va mai ține până atunci, până alodiul comunal va avé lipsă de bani.

La întrebarea comisarului judecătorec — dl Vársrhely, — că are cineva de a obiecțiunea în contra protocolului: proprietarul Ioan Duma reflectează cu părere de reu, că chiar apărătorul proprietarilor, în care și-au pus încrederea, poate și cutează a motiva o amânare de pertractare declarînd, că noi ca proprietari, sîntem numai suferiți în pășunilul nostru, de care ne bucurăm de sute de ani.

Proprietarul Ioan Duma deneagă plenipotența dată lui Valentin Bock.

Reflectarea proprietarului Ioan Duma o spriginesce proprietarul cel dintăiu Ioan Henteș și după aceea toți proprietarii unanim, ca de astăzi înainte Valentin Bock să fie represen-

Foia „Tribunei”.

Cestiuni de limbă.

Cine a contribuit la introducerea vorbelor franceze în limba germană și de când? Lupta pentru înlăturarea lor din limba germană. Cine a contribuit la introducerea vorbelor străine și mai cu seamă franceze în limba română? O societate formată în Dobrogea pentru înlăturarea vorbelor franceze din limba română.

I.

Prin secolul al XVII-lea mii de Francezi au părăsit Francia. Causa, după cum ne spune istoria, au fost luptele religioase. Scrierile lui Luther asupra corupțiunii papale și a clerilor catolici se răspîndia în toate părțile catolice ale Europei. Ideile lui Luther și mai cu seamă ale reformatorilor elvețieni aflau teren și în Francia. Partisanii nouelor idei aveau să sufere mult din partea catolicilor. Ne aducem aminte că în noaptea a Sf. Bartolomei (24/8/1572), când poate 30 de mii de protestanți și-au pierdut viața. Cu venirea la tron a lui Enric de Navara, sub numele al IV-lea, s'a proclamat edictul de toleranță care recunoștea protestanților dreptul de credință. Nu mult după aceea edictul de Nantes s'a ridicat și protestanților au început

din nou. Mii de familii franceze, ne mai sciindu-și viața asigurată, fug în țările vecine. În timpul acesta în Francia literatura era în secolul ei de aur. Protestanții francezi mergînd în alte țeri, duceau cu sine și influența literară.

De aci se explică influența cea mare, ce a avut literatura franceză asupra literaturii germane până pe la finele secolului al XVIII-lea. Frideric cel mare, regele Prusiei înființează o academie în Berlin și impune membrilor ei, ca discuțiunile să se facă în limba franceză. Leibnitz celebrul enicopedist german trebuia să scrie opuri chiar în limba franceză, căci așa îi plăcea lui Frideric. Frideric iubia limba franceză și literatura franceză, pentru-că era încunjiurat de literați francezi. Îngrijitorul și îngrijitoarea lui, de mic copil, erau Francezi. În copilărie predilecțiunea lui cea mare era de a face chiar versuri franceze. Pe lîngă aceasta, marele Voltaire a petrecut cîtva timp la curtea lui Frideric. Cu un cuvînt, el ar fi putut să se exprime despre limba germană (maternă), după cum odinioară Carol al V-lea: Je parle français aux hommes, italien aux femmes, allemand aux chevaux, espagnol à Dieu. De literatura germană puțin se interesa. Lessing scria în timpul acela. Goethe, Kant etc. Chiar din literatura engleză nu iubia nimic. Numai limba și literatura franceză, se poate afirma cu toată siguranța, fi erau încarnate. Eată ce

scrie el cătră d'Alembert la 6 Ianuarie 1781: Pour vous convaincre de peu de goût qui jusqu'à nos jours regne en Allemagne, vous n'avez qu'à vous rendre aux spectacles publics. Vous verrez représenter les abominables pièces de Shakespeare traduites en notre langue, et tout l'auditoir se pâmer d'aise en entendant ces farces ridicules et dignes des sauvages du Canada. On peut pardonner à Shakespeare ces écarts bizarres; car la naissance des arts n'est jamais le point de leur maturité. Mais voila encore un Goetz de Berlichingen de Goetha qui parait sur la scène, imitation détestable de ces mauvaises pièces anglaises, et le parterre applaudit et demande avec enthousiasme la répétition de ces dégoûtants platitudes, ces pièces péchent contre toutes les règles du théâtre. Ces règles ne sont point arbitraires, vous le trouvez dans la Poétique d'Aristote, où l'unité de lieu, l'unité de temps, et l'unité d'intérêt sont prescrites comme les seuls moyens de rendre les tragédies intéressantes.

(Spre a vă convinge de puținul gust, care domnesce în Germania până în zilele noastre, n'aveți decât să vă duceți la spectacolele publice. Acolo veți vedé reprezentându-se uricioasele piese ale lui Shakespeare traduse în limba noastră și tot auditorul leșină de bucurie ascultînd aceste piese ridicele și demne de sîlbateci de Canada. Se pot ierta lui Shakespeare aceste abateri bizare; căci nascerea ar-

telor nu este nici odată punctul maturității lor. Dar' eată că apare încă pe scenă un Goetz de Berlichingen, o imitațiune detestabilă a acestor piese rele engleze și parterul aplaudă și cere cu entusiasm repetițiunea acestor platitudini disgustătoare. Aceste piese pécătuiesc contra tuturor regulilor teatrului. Aceste reguli nu sînt de loc arbitrarii, le veți afla în Poetica de Aristotel, unde unitatea de loc, de timp, și de interes sînt prescrite ca singurele mijloace de a face tragediile interesante).

Iubire avea el oare-cum pentru scrierile lui Gessner și Gellert. Aceasta se poate vedé din următoarea epistolă adresată tot la d'Alembert: „Une langue ne mérite d'être étudiée qu'en faveur des bons auteurs qui l'ont illustrée et ceux-là nous manquent entièrement; mais peut-être parôitront-ils, quand je me promènerai dans les Champs-élysées, où je présenterai au Cygne de Mantoue les idylles d'un Germain nommé Gessner et les fables de Gellert. (O limbă nu merită de a fi studiată decât în favoarea autorilor, care au ilustrat-o și acestea ne lipsesc cu totul; doar' poate vor veni timpurile, când mă voiu preumbla în câmpiile elisee, unde voiu presenta poetului dela Mantua (Virgiliu) idilele unui German, care se numesce Gessner și fabulele lui Gellert).

După moartea lui Frideric influența literară franceză a început oare-cum să se mic-

tantul cui va vră, dar' al Oenilor în causa segregării, — mai mult nici odată.

Exprimarea aceasta generală din partea dlui comisar judecătoresc Văsărhely, s'a notificat la protocol și totodată părțile s'au făcut atente, ca până la defigerea unei alte dîle de pertractare, să-și caute un apărător pe plac. Cu aceasta s'au terminat toate, gendarmii însă nu au avut nici o ocupațiune, ci au fost și ei martori la detronarea unui apărător.

Cronică.

Scire dela curte. Împărăteasa Elisabeta a sosit în Heidelberg, pentru de a petrece acolo timp mai îndelungat.

Decorare. Corporalului dela regimentul de infanterie Carol Alexandru, marele duce de Sachsen-Weimar-Eisenach Nr. 64 Samuil Cosma i-s'a conferit crucea de argint pentru merite.

Statutele reuniunii de pompieri din Dobrua s'au întărit de către ministerul reg. ung. de interne sub nrul 16,365. —

Sărbătorile. Sfințele sărbători au trecut, lăsând îndeosebi pentru noi Sibienii, un mai bogat și de impresiuni ca în alți ani. Se înțelege, centrul sărbătorilor e biserica, și anul acesta înalt Preasfinția Sa Părintele Metropolit Miron a pontificat în trei rânduri, la ceremonia învierii și la sf. liturgie, prima și, în capela din oraș, ear' adoua și, de sfințirea apei, în biserica din suburbiul Iosefin; în amândouă rîndurile asistența a fost numeroasă și liturgia a cântat-o, în partea ei corală, excelentul cor condus de d-l G. Dima. Pentru-ca lucrul se fie deplin n'a mai lipsit decât predica, și nu înțelegem, cum de nici unul dintre Părinții de toate categoriile, între care destui predicatori distinși, nu s'a urcat pe amvon, ca să dea și acest lustru sfințelor sărbători.

Cât îndeosebi pentru corul bisericesc, am avut și astădată — altfel cam rară — ocaziune de a ne convinge, că în adevăr cea mai frumoasă dintre toate compozițiunile făcute asupra cântărilor noastre bisericesci este a d-lui G. Dima. Multă osteneală îl va fi costat pe d-l Dima punerea în executare a acestor coruri; sperăm însă, că acum, după-ee ele au fost studiate, ne va fi dat să le auzim mai des, pentru-ca să ne putem pronunța cu deplină liniște sufletească asupra lor.

Donatul George Dima a primit — precum cetim în „Siebenbürgisch-deutsches Tageblatt“ — postul de dirigent choral al reuniunii Sibieni de cântări: „Hermanstädter Männergesangsverein“. —

Reuniunea de maghiarizare din Cluj își va ține Duminecă în 12 Aprilie n. adunarea generală. În 11 a l. c. va avea loc în sala dela casa sfatului o conferință prealabilă. Programul adunării generale e următoarea: 1. Cuvînt de deschidere, rostit de către președinte și raport despre activitatea de până acum a comitetului executiv; 2. Presentarea și desbaterea proiectului de statute; 3. Expunerea scopului și a necesității reuniunii; 4. Alegerea funcționarilor provizori și a comitetului.

șoreze. Scriitori de valoare germani apăsău. Limba franceză însă a avut o mare influență asupra limbei germane. N'are cineva decât să iee un dicționar germano-francez în mână (ex: Schuster-Régner) și să se desfășoare la litera C și nu va găsi nici un cuvînt de origine germană, ci toate luate din limba franceză sau din limba greacă, dar' prin canal francez. Și la alte litere asemenea o mulțime.

(Finea va urma.)

Elena Teodorini.

„Pester Lloyd“ din 4 l. c. n. publică în foită o „Scrisoare vieneză“, din care extragem următoarele:

Cu deosebită încordare se așteaptă primadonna *signora Elena Teodorini*, care astăzi este după Durand cea mai renumită cântăreață dramatică a Italiei. O Italiană e dînsa tot atât de puțin ca și Fohstrem, ci o Româncă, născută în București, ca fîica unuia dintre cei mai plăcuți tragezieni români. Cariera ei a fost foarte răpede și întâmplarea i-a fost naș. Ea a cântat mai întâiu în Milan la teatrul *Val Verme* mezzosopran, când înainte cu cinci ani i s'a oferit o trecere neașteptată la teatrul Scala și la sopranul înalt. La Scala cânta adică Poloneza de Reske, care într-o și se reguși astfel, încât nu cuteza să cânte pe Margareta. Direcțiunea

Monstru. Dîrului „Sieb.-deut.-Tagbl.“ i-se scrie din Zepling, că oiaa unui țeran a făt în 2 a lunei curente un monstru curios. Au fost doi miei, cari erau cu părțile dinainte crescute la oaltă. Amîndoi aveau un cap, care între altele era regulat, avea numai în virful lui o a treia urechiă. Partea dinainte, umerii și peptul erau crescute la oaltă, — cele patru picioare dinainte erau altcum desvoltate și stăteau în direcțiuni opuse. Dela mijlocul trupului începînd spre partea dinnapoi erau ambe trupurile bine desvoltate.

„Timisiana“ e numele unei „foi pentru trebuințele poporului român“, ce „apare în fiecare Duminecă“ în Timișoara sub redacția dlui Teodor V. Pacatian. „Trăim într'un veac, care pe tot minutul face câte un paș înainte...“ ăce noul organ în programul seu. Isbîndă multă urăm la al ei paș sorii timișene!

DI C. A. Rosetti, decanul presei din România, face cunoscut cetitorilor „Românului“, în n-rul de Pasci, că „slăbit foarte de boală, și negreșit și de vîrstă“, se vede silit a se retrage dela direcțiunea atît politică cît și materială a ăiarului, acesta ajungînd acum sub directia conducere și răspundere a fiului seu Vintilă C. Rosetti.

Învătătura poporului român. Ca să se poată desvolta cât mai mult scolile „Societății pentru învățătura poporului român“ din București, spre a pute răspîndi învățătura de carte chiar în cătunele cele mai mici din țeară, comitetul acestei societăți prin președintele seu general I. E. Florescu a făcut apel la toate inimile generoase și cu iubire de țeară și de luminarea poporului, ca să vină în ajutorul acestei societăți.

Mai mulți bărbați generosi au răspuns la acest apel, între care dl N. Callifaru, mare proprietar din capitala României, care a răspuns următoarele președintelui societății:

Domnule președinte!

Am primit cu o deosebită satisfacțiune epistola d-voastre cu nr. 184 (83) ce ați binevoit a-mi adresa în calitate de președinte al societății pentru învățătura poporului român.

Scopul ce urmărești este vrednic de toată lauda și nobil; instrucțiunea poporului, luminarea lui este singura condițiune pentru conservarea naționalității noastre și a mării poporului român.

Felicitându-vă dle general de ostenele ce le puneți pentru instrucțiunea poporului, îmi permit a vă ruga ca să primiți din parte-mi suma de lei noi „patru sute (400)“ drept cotizațiune pe anul scolar curent și în același timp să mă pnumărați și în viitor ca membru al societății cu o cotizațiune anuală egală cu suma ce vă trimit.

Mulțumindu-vă de cuprinsul epistolei ce ați binevoit a-mi adresa vă rog dle general să primiți și cu această ocaziune distinsa mea stimă și considerațiune ce vă conserv.

N. Callifaru.

D. E. Rossi de Giustiniani va ține la 27 Martie v. în sala Ateneului din București o conferință științifică și filosofică.

Programa subiectelor, de care va vorbi conferențiarul, este următoarea: asupra unei rađe de lumină; — splendorile ceresci; — luminile locuite; — unde merge pămîntul? — viața după moarte; — începutul sfîrșitului.

se afla în cea mai mare perplexitate și se adresă la Teodorini. Această întră cu temeritate și avu ca Margareta atîta noroc la critică și la public, încât de atuncia ea a rămas la sopranul înalt numărînd acum pe „Traviata“ între rolurile sale de paradă. Ea a cântat apoi cu succes strălucit pe toate scenele mai mari ale Italiei, a fărmeat timp de un an America de sud și în sfîrșit a fost trei sesoane favorita publicului din Madrid. Aceasta nu va să dîcă puțin, fiindcă Madrid are scena cea mai primejdioasă din lume. Publicul de acolo cu originalitatea sa meridională e foarte greu de tractat. Deoarece pricepe puțin sau nimic din musică, el pretinde cu atît mai mult și nu pregetă un moment de a sîfă cu cea mai mare francheță pe o celebritate a lumii, dacă ea nu i se pare tocmai. El privește o reprezentare de operă ca și un fel de luptă de tauri, și te miri meru, că în scena din urmă nu sare deodată suflorul în costumul unui matador pe scenă dându-i primadonnei între aplausele frenetice ale publicului virtuasa lovitură în moalele grumazilor. Veți bine, și onorarele nu sînt de rînd și renumitul tenor Masini capătă pentru trei sesoane, ce acum sînt în curgere, nu mai puțin de un milion de franci. Și Teodorini de sine se înțelege a trebuit, cu toate că e favorită, să încerce setea de sânge a Madridenilor. Într-o seară s'a simțit atît de rău, încât s'a rugat de public prin director, să i se ierte o arie din actul al

Scolastic.

Lucrul de mână

În scoalele de băieți și în institutul pedagogic. (Raport prezentat în urma însărcinării ven. consistor archidiecezan, corpului profesoral dela seminarul „Andreian“.)

Două căi am pute să urmărim în această privință. După cum am amintit s'au instituit în Germania în diferite locuri cursuri de câte 6 săptămîni în ferii, în Francia cursuri de 8 luni, cu scop de a face proviziunea necesară cu puterile didactice în scoale. La început s'au cultivat în Germania în aceste cursuri toate specialitățile, de toți cursierii, mai în urmă s'au convins însă cei competenți, că timpul e prea scurt pentru a fi cineva cu succes inițiat în toate specialitățile cu lucrul în sine și cu metodică lui, pentru aceea în cursul din anul curent din Lipsca d. e., la care au participat și cei 3 compatrioți sași, 2 din Sibiu și 1 din Bistrița, fie-care cursier a avut a-și alege una, sau cel mult două specialități, ca astfel fiind mai mărginit în cerul de lucrare, să o poată pătrunde mai bine. Mergînd deci pe această cale și noi, ar trebui să trimitem 2 sau 3 inși, cari participînd la aceste cursuri să cultive specialități diferite, așa că combinînd apoi activitatea lor în institutul pedagogic, să facem cu puțință instruirea candidaților de învățători în specialitățile, ce vor avea le preda și în scoalele primare etc.

Dacă la acestia s'ar pute adauge unul, care să-și fi făcut cursul în un institut din Francia, am avea avantajul de a cunoaște și mai bine cestiunea și a ne iniția totodată în modul francez de producțiune industrială, care are renumele de a fi mai perfect decât cel german.

Calea cealaltă ar fi, ca, după-ee lucrul de mână, cum amintirăm mai sus, este introdus ca obiect facultativ la seminarele pedagogice din și din . . . în Saxonia, se trimitem, după ideea colegului profesor Ioan Popescu, pre un tîner calificat la un astfel de seminar pedagogic, ca urmînd cursul întreg regulat să-și însușească nu numai cunoscînțele pedagogice ce se predau acolo, ci și lucrul de mână, atît cu privire la executare cît și cu privire la metoda lui. Cu această modalitate am ajunge a întîmpina și altă necesitate destul de importantă și de urgentă. Institutul nostru pedagogic adecă, va trebui să iee din ce în ce o desvoltare tot mai mare și anumit să îngrijească mai bine decum a putut-o face până acum de exercitarea candidaților de învățători în predarea obiectelor de învățămînt în școală prin lecțiuni, ce le vor face până-ee se află în seminar la învățătura. Școala de practică, care de present este încă în o stare oare-cum embrională, trebuie ridicată la adevărata ei valoare și pentru a ajunge la acest scop, face trebuință de un învățător cu temeinică cultură pedagogică și metodică, teoretică și practică. Un tîner deci, ce s'ar cultiva în unul din amintitele seminare saxone, ar pute face, întors în patrie, dupl serviciu de un învățător de lucrul de mână și de învățător la școala de practică.

Cât pentru mijloacele materiale ar fi a se lua în considerare localitatea pentru instituirea atelierului, uneltele și materialul de lucru. Localitatea de atelier, una sau două, deosebite de salele de prelegeri, ar trebui să fie destul de spațioase pentru a cuprinde nu numai pre toți elevii unei clase sau despărțemînt, ci și mesele la cari ei să lucre, dulapurile pentru conservarea lucrurilor sevrșite, uneltele neapărat trebuincioase pentru fiecare elev, precum și uneltele menite pentru folosirea generală a tuturor elevilor și în fine materialul de lucru. Luînd de basă indică-

rile din cartea lui Elm asupra cursului condus de dînsul, spesele pentru uneltele și materialul de lucru în specialitățile amintite în reasumat și pentru 36 participanți ar face cam 700—800 mărci, ceva peste 300—400 fi. v. a., în anul prim; în anii următori prețul s'ar reduce în mod însemnat, deoarece-ee uneltele procurate pot face servicii mai mulți ani.

Cu aceste credem a fi dat toate indicele necesare pentru aprețierea cestiunii lucrului de mână în școala de băieți. Adevărat este însă că, desfășurările premise nu au dat răspuns la însărcinarea venerabilui consistor, de a se face raportul și propunerile așa, ca cu începerea anului scol. 1884/5 să se poată începe instrucțiunea în lucrul de mână în institutul pedagogic. Ele însă, așa precum sînt depuse în elaboratul present, cuprind totodată și justificarea pentru-ee nu s'a putut face un astfel de răspuns. Cestiunea fiind de importanță principală pedagogică și economică-socială pe de o parte, ear' pe de alta o cestiune de dat mai recent, ea nu a dobîndit încă întreaga sa desvoltare, încât să permită o deslegare grabnică și fără deosebită chibzuire.

Pentru aceste motive am ținut de trebuință ca, înainte de toate, să fim lămurii asupra importanței obiectului, asupra folosului lui pentru educație și pentru viața practică, asupra legăturii, în care trebuie să fie adus cu școala de învățămînt, asupra obiectiunilor, ce se pot face în contră-i și asupra jertfelor materiale, ce cere dela rbi. Căci numai cunoscînd bine toate aceste putem face pașii necesari pentru punerea în lucrare, fără a risca de a face greșeli și cheltuieli zadarnice și fără a periclită esența prin forme neconvenabile.

Ne măgulim cu speranța că cei competenți nu vor întârzi a dispune cele trebuincioase pentru realizarea cestiunii în înțelesul celor cuprinse în acest raport, bine sciînd, că spesele ce se vor face în această privință atît cu procurarea uneltele, a localului, a materialului și cu salarisarea puterilor didactice, vor fi spesele cele mai productive ce se pot face, căci prin ele se pune temeiul unei creațiuni, care, contribuind la sporirea puterii productive a poporului român și prin aceasta la prosperarea lui intelectuală, morală și materială, va da un puternic avînt culturii lui și va contribui la un mai fericit viitor.

Dr. D. P. Barcianu.

Convocare.

Reuniunea „Mariană“ a învățătorilor poporali din districtul Năsăudului și giur va ține adunarea sa generală ordinară pentru anul curent în Monor la 26 și 27 Maiu st. n. cu următoarea

Programă:

1. Membrii asistă în corpore la celebrarea cultului divin.
2. Cuvîntul de deschidere prin președinte.
3. Alegerea comisiunilor.
4. Raportul comitetului.
5. Raportul casarului.
6. Ținerea de disertațiuni și tractate teoretice:

- a) Aplicarea remunerațiunilor și pedepselor în școala poporală.
- b) Ce mijloace va întrebuița învățătorul spre a satori legătura de lipsă între școală și casa părintească?
- c) Cum să se procedă la propunerea limbii maghiare în școlile populare române?
- d) Observări în contra obiceiului de a schimosi limbă.
- e) Însemnătatea științelor reale și modul tractării lor în școala poporală.
7. Trei prelegeri practice:

 - a) Din istoria patriei;
 - b) Din fizică;
 - c) Din istoria naturală.

8. Publicarea ordinațiunii mărîtului ordinarat ddo Gherla 30 Decemvrie 1884 Nr. 7354, cum și a altor dispozițiuni emenate dela locurile mai înalte.

9. Pertractarea altor propuneri și tractate de interes pentru reuniune, ce se vor insinua la timp.

10. Desemnarea locului pentru proxima adunare generală.

11. Verificarea protocolului.

La această adunare se invită toți p. t. domni membri.

Din ședința comitetului reuniunii „Mariane“ ținută în Năsăud la 30 Martie 1885.

Cosma Anca,
vice-președinte.

Petru Tofan,
secretar.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI.“

Paris, 7 Aprilie n. Cabinetul nou s'a format. Presidiul îl ia Brisson, afacerile externe Freycinet, războiul Campenon; ceilalți miniștri aparțin mai cu seamă partidului „Union republicaine“. Cabinetul a ținut asară o conferință, spre stabilirea declarației ce are să se dea camerei.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Extrase din foaia oficială.

Licitațiuni:

— În 23, 24 și 25 Aprilie a. c. realitățile lui Adalbert Nemeș, de către judecătoria cercuală din Baia-de-Criș, în comunele Brad, Mesteacă și Ribița.

— În 24 Aprilie a. c. realitățile lui Ilia Lekies, de către tribunalul din Biserica-albă, în comuna Crucița.

— În 13 Aprilie a. c. mobilele lui A. Burger la judecătoria cercuală din Oradea-mare.

Edicte:

— Din partea tribunalului din Timișoara se provoacă toți aceia, cari au oare-cari drepturi de ereditate la averea lui Georgiu Terțeu, a 'și-le însușea în 45 de zile.

— Din partea tribunalului din Brașov se provoacă ereții după rep. Ioan Leiter, a-și însușea drepturile de ereditate în 45 de zile.

— Din partea tribunalului din Alba-Iulia se provoacă toți aceia, cari au oare-cari drepturi de ereditate la averea repozatei Ana Togan (din Blaj) a 'și-le însușea în 45 de zile la tribunalul din Alba-Iulia.

Citațiuni:

— Din partea judecătoriei cercuale din Kula se provoacă Mateiu Bognar, a se înfățișa în 29 Aprilie a. c. la această jud. cercuală.

— Din partea judecătoriei cercuale din Elisabetopol se provoacă Regina Grămes, a se înfățișa într'un an.

Concursuri:

— Un post de concipient cl. II. la oficiul financiar reg. din Panciova (com. Torontal). Concursurile sunt a se trimite în 15 zile la inspectorul reg. de dare din Beciche-recul-mare.

— Un post de scriitor (salar: 500 fl. și 100 fl. bani de cuartir) la tribunalul reg. din Csik-Szereda. Concursurile sunt a se trimite în 4 săptămâni la președintele tribunalului de acolo.

Bibliografie.

„Biserica și școlă”. Foaie bisericească, școlastică, literară și economică. Ese odată pe săptămână: Dumineca. Arad, 24 Martie (5 Aprilie) 1885. Anul IX. Nr. 12. Sumar: Christos a înviat! — Asilurile de băieți, de Krates. — Curierul literar, Gion. — Timișoara, în 18/30 Martie 1885 (corespondență) de Petru Opreș. — Diverse. — Convocare. — Concursuri.

„Foi'a bisericească”. Organ pentru cultura religioasă a clerului și a poporului. Redigată de Dr. Alexandru V. Grama. Apare în 10 și 25 st. n. a fiecărei luni. Blaj, 25 Martie 1885. Anul III. Nr. 6. Sumar: Proselitismul religios la noi. — O dispensațiune papală. — Cina cea mai

de pre urmă de Leonardo de Vinci. — Sântul Ioan Evangelistul ca martor ocular al întâmplărilor enerate în Evangelii lui. — O netoleranță religioasă în știință. — Răspunsuri. — Varietăți. — Însințare.

Scrieri economice.

Exportul vitelor din Ungaria în Svițera. Reuniunea generală a producătorilor de spirit, precum se scie, a pornit o mișcare spre ridicarea exportului de vite în Svițera. Mișcarea aceasta e spriginită și de dispozițiuni, pe care le produc stațiunile mari ale căilor ferate de pe linia Arlberg în favorul circulațiunii. Așa în Feldkirchen auctoritatea urbană de acolo a introdus tîrg de vite în apropierea stațiunii, în Brezneg s'au terminat încă nise colonii și mai grandioase, cari sînt acomodate spre a primi 600 capete de vite cornute. În stațiunea marginașă din Buchs încă se țin acum de curînd tîrguri ordinare de vite.

Starea sîmănăturilor în America. Statistica camerei comerciale din Milwaukee a publicat a producătorilor americani din anul acesta. Raportul se cuprinde în mai multe rapoarte oficiale trimise din 17 state, și dîce, că în aceste 17 state teritoriile sîmănate cu grâu de toamnă sînt mai puține cu 3-9 milioane acre, decât în anii precedenți și astfel în anul acesta se așteaptă în aceste state la o producțiune mai mică cam cu 50 milioane bushelli. După ce însă înghețurile de eamnă pînă acum au cauzat daune foarte considerabile, se poate constata, că producțiunea, ce se așteaptă în anul acesta, în cele 17 state, verosimil cu 100 milioane va fi mai puțină ca cea de primăvară.

Piața din Sighișoara, 4 Aprilie. Grâu curat hectolitra fl. 5.40 pînă fl. 6.—; grâu mestecat fl. 4.— pînă fl. 4.50; sîcara fl. 3.50 pînă fl. 3.80; ovîșul fl. 2.— pînă fl. 2.40; cucuruzul fl. 3.80; fasolea fl. 4.—; crumpenele fl. 1.70; mazerea chilo 20 cr.; lîntea 20 cr.; mîlăin 12 cr.; lumini de sîu chilo 60 cr.; sîpunul 31 cr.; sîu brut 30 cr.; sîu de vită fl. 1.—; unsoare de porc 72 cr.; carnea de vită 40 cr.

Piața din Brașov, 4 Aprilie. Grâu hectolitra fl. 5.90 grâu mestecat fl. 4.—, sîcara fl. 3.70, orîș fl. 3.80, ovîș fl. 2.40, cucuruzul fl. 3.40, mîlăin fl. 4.40, mazerea fl. 6.—, lîntea fl. 6.—, fasolea fl. 4.20, crumpenele fl. 1.—, carnea de vită p. kilo 44 cr., carnea de porc 48 cr., carnea de berbec — cr.

Tîrgul de rimetări în Steinbruch. În 3 Aprilie n. s'au notat: unguresci bîtrîni grei 41.— cr. pînă 42.— cr., unguresci grei, tineri 44.— cr. pînă 45.— cr., de mijloc 44.— cr. pînă 45.— cr., ușori 43.— cr. pînă 44.— cr.,

marfă țerănească, grea 43.— cr. pînă 43.1/2 cr., de mijloc 43.— cr. pînă 44.— cr., ușoară 42.— cr. pînă 43.— cr., românesce de Bakony, grei — cr. pînă — cr., transito de mijloc — cr. pînă — cr., transito ușori — cr. pînă — cr., transito sîrbesci, grei 42.— cr. pînă 43.— cr., transito de mijloc 41.1/2 cr. pînă 43.— cr., transito ușori 41.1/2 cr. pînă 42.— cr., ingrașiți cu ghindă — cr. pînă — cr. per 4% compenți la gară.

LOTERIE.

Tragerea din 4 Aprilie st. n.

Timișoara: 32 72 5 50 76.
Viena: 75 63 9 46 43.

Cursul la bursa de mărfuri în Budapesta
dela 4 Aprilie st. n.

Grâu (din Banat): 72—75 Kilo fl. — pînă —, 76—81 Kilo fl. — pînă —, (lungă tisza) 72—75 Kilo fl. — pînă —, 76—81 Kilo fl. 8.45 pînă 9.—, (de Pesta) 72—75 Kilo fl. — pînă —, 76—81 Kilo fl. 8.60 pînă 8.90, (de Alba-Regală) 72—75 Kilo fl. — pînă —, 76—81 Kilo fl. 8.35 pînă 8.90, (de Bacska) 72—75 Kilo fl. — pînă —, 76—81 Kilo fl. — pînă —, (din Ungaria de nord) 72—75 Kilo fl. — pînă —, 76—81 Kilo fl. 8.15 pînă 8.65.

Sîcara (ungurescă) 70—72 Kilo fl. 7.40 pînă 7.70. Orîș (nutreț): 60—62 Kilo fl. 6.70 pînă 7.—; (de berărie) 62—64 Kilo fl. 7.20 pînă 9.60.

Ovîș (unguresc) 37—40 Kilo fl. 7.— pînă 7.30. Cucuruz (de Banat): dela fl. 6.05 pînă 6.10; de alt soi fl. 5.95 pînă 6.—.

Rapița fl. 11.50 pînă 12.75; de Banat fl. 11.25 pînă 12.—.

Mîlăin (unguresc): fl. 5.80 pînă 6.25.

Timpul de furnisare.

Grâu (primăvară) 75 Kilo fl. 8.52 pînă 8.54 (per Septembrie—Octombrie) Kilo fl. 8.86 pînă 8.88.

Sîcara (primăvară) — Kilo fl. 8.73 pînă 8.75. Cucuruzul (Main—Junie) fl. 5.96 pînă 5.98.

Rapița (August—Septembrie) fl. 12.1/2 pînă 12.1/2. Spirt (brut) 100 L. fl. 26.25 pînă 26.75.

Bursa de București.

Cota oficială dela 4 Aprilie st. n. 1885.

Renta amort. (5%)	Cump.	93.—	vînd.	94.—
Rur. conv. (6%)	"	88.—	"	89.1/2
Act. de asig. Dacia-Rom.	"	290.—	"	295.—
Banca națională a României	"	1180.—	"	1200.—
Împr. oraș. București	"	31.—	"	32.—
Credit mob. rom.	"	190.—	"	195.—
Act. de asig. Națională	"	225.—	"	225.—
Scrișuri fonciare urbane (5%)	"	81.—	"	83.—
Societ. const.	"	238.—	"	239.—
Schimb 4 luni	"	—	"	30.—
Aur	"	12.1/4	"	12.40

Bursa de Budapesta

din 4 Aprilie st. n. 1885.

Renta de aur ung. 6%	98.20
" " hîrtie " 4%	92.50
Împrumutul căilor ferate ung.	146.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	97.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	121.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	107.50
Bonuri rurale ung.	102.—
" " " cu cl. de sortare	101.50
" " " bănățene-timișene	101.50
" " " cu cl. de sortare	101.50
" " " transilvane	100.—
" " " croato-slavone	102.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	97.—
Împrumut cu premiu ung.	118.50
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	118.75
Renta de hîrtie austriacă	82.60
" " argint austriacă	83.—
" " aur austriacă	108.—
Losurile austr. din 1860	138.75
Acțiunile băncii austro-ungare	860.—
" " de credit ung.	296.—
" " " " austr.	294.—
Argintul	—
Scrișuri fonciari a le institut. de cred. și ec. „Albina”	101.—
Galbeni împărătești	5.80
Napoleon-d'ori	9.80
Mărci 100 imp. germane	60.60
Londra 10 Livres sterline	123.40

Bursa de Viena

din 4 Aprilie st. n. 1885.

Rentă de aur ung. 6%	98.10
" " hîrtie " 4%	92.40
Împrumutul căilor ferate ung.	147.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	98.20
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	122.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	107.75
Bonuri rurale ung.	101.75
" " " cu cl. de sortare	101.75
" " " bănățene-timișene	101.50
" " " cu cl. de sortare	101.50
" " " transilvane	100.80
" " " croato-slavone	100.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	97.—
Împrumut cu premiu ung.	119.50
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	119.—
Rentă de hîrtie austriacă	82.75
" " argint austriacă	83.20
" " aur austriacă	107.75
Losurile austr. din 1860	139.—
Acțiunile băncii austro-ungare	860.—
" " de credit ung.	295.—
" " " " austr.	293.25
Argintul	—
Galbeni împărătești	5.80
Napoleon-d'ori	9.80
Mărci 100 imp. germane	60.60
Londra 10 Livres sterline	124.20

Publicațiunile „CANCELARIEI NEGRUȚIU”

în Gherla — Sz.-Ujvár. — Transilvania.

Opuri din edițiune proprie:

Amor și dincolo de mormînt. Novela de Ponson du Terail, tradus de N. F. Negruțiu. Prețul 30 cr.

Biblioteca Săteanului Român. Cartea I, II, III. și IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la toate patru 1 fl., câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colecta de Recepte din economie, industrie, comerț și chimie, pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

Apologie. Discuțiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, înveritate și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sineai. Prețul 30 cr.

Reînscăderea limbei românesce în vorbire și scriere înveritate și apreciată de Dr. Gregoriu Silași. Broșura I. și II. Prețul fie-cărei e 40 cr. Ambele împreună 70 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pag. cuprinde 103 poezii bine alese și arangiate. Prețul redus dela 1 fl. 20 cr. la 60 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Taurida. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Branda seau Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novela istorică națională. Prețul 20 cr.

El trebe să se înșoare. Novela de Maria Schwartz, tradusă de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Secretele alor trei nopți sau trei morți vii. Roman anglez după Frankstein de Pamfilu J. Grapini. Prețul 50 cr.

Hermann și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Costantin Morariu. Prețul 50 cr.

Economia pentru scoalele populare de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Joan St. Șuluțiu. Prețul 30 cr.

Nu mă uita. Colecțiune de versuri funebre; urmate de iertăciuni, epitafii ș. a. Prețul 50 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu pui ei de aur. Studiu arheologic de Dionisiu O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Micul margaritar sufleteșc. Cărtică de rugăciuni și cântări bisericești frumos ilustrată pentru pruncii scolari de ambe sexe. Cu aprobarea jurisdicțiunii sup. bisericești. Prețul unui exemplar broșurat e 15 cr., legat 22 cr., 50 exemplare broșurate costau 6 fl., legate 9 fl., 100 exemplare broșurate 10 fl., legate 17 fl. (Va apăre preste câte-va zile.)

Toate aceste 22 opuri de odată procurate, se dau cu prețul bagat de 4 fl. a. v.

Și alte mulțimi de opuri din toate ramurile literaturii.

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate în ații în Sibiu, sub responsabilitatea lui Michail Gernla.

„Amicul Familiei”. Dîr beletristic și enciclopedic-literar cu ilustrațiuni. Va apăre în 1/13 și 15/27 și a unei în numerii câte de 1 1/2—2 1/2 coale cu ilustrațiuni frumoase; și va publica articoli sociali, poesii, novele, piese teatrale, romanuri ș. a., — mai departe va tracta cestii literare și științifice, cu reflexiune la cerințele vieții practice; va petrece cu atențiune viața socială a Românilor de pretutindenea și a celorlalte poporațiuni din patrie și străinătate; și prin umor dulce și satiră aleasă va nîsi a face câte o oară plăcută familiei strivită de grijile vieții; și preste tot va nîsi a înfîde tuturor indivizilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România 10 fr. — lei noi. Cursul anului cîuînt se începe cu novela, care a obținut „peana de aur” destinată din partea noastră pentru premiarea celei mai bune scrieri beletristice române; și în Nr. 2 cu o piesă teatrală scrisă în versuri, care asemenea a fost premiată din partea noastră cu 200 franci m aur. Abonații noi vor primi gratis odată cu a apărut pînă acum din interesantul roman „Părintele Carthausi.”

„Preotul Român”. Dîr bisericesc, școlastic și literar. Va eși în 14/16 și 8/30 și a unei; și va publica: a) articoli din sfera tuturor științelor teologice, tractate dogmatice, istorice, juridice, morale, pastorale etc.; b) articoli din sfera educațiunii și instrucțiunii religioase-morale, tractate pedagogice, didactice și catechetice etc.; c) predică, omilii, catechese și paraneze; pre Dumineci, sîrbători, și diverse ocasiuni; d) istorioare novele și poesii morale; precum și ori-ce cuvinte înțelepte și amănunte aplicabile la elaborate religioase-morale; e) studii arheologice și documente istorice din trecutului biserice românesc; f) legi și dispozițiuni privitoare la bisericile și scoalele române școlare; g) Revista evenimentelor, mai ales a acelor din sfera bisericească, școlastică și literară. Prețul de prenumerațiune pre anul întreg e 4 fl. v. a. pentru România 10 fr. — lei noi.

„Cărtile Săteanului Român”. Gazetă populară ilustrată. Va eși în fie-care lună în numerii frumos ilustrați, de câte o coală, și va publica: a) descrierea vieții câte a unui bărbat mai vrednic de amintirea și recunoștința poporului român; b) cunoscințe din economie, industrie, medicină ș. a.; c) poesii vechi și nouă; mai cu seamă de acelea, cari ating mai deaproape pre poporul nostru și împregiurările în cari a trăit și trăesece; d) novele populare, istorioare, fabule, anecdote, glume, proverbe și cuvinte înțelepte de învățătură și petrecere ș. a. Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 1 fl. v. a. Pentru România 3 franci — lei noi.

Abonații vor primi gratis mai multe portrete și alte icoane frumoase, afară de aceea își vor pute procura cu jumătate prețul mai multe opuri de apărute în edițiunea noastră.

Colecanti primesc gratis al 5-lea exemplar.

Toate aceste trei diare cu toate premiile și favorurile abonate deodată, costau pe anul întreg numai 8 fl. v. a. pentru România 20 franci — lei noi plătiți în marce poștale.

Cărtică de Rugăciuni și Cântări pentru pruncii scolari de ambe sexe și confesiunile. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar trimis franco e 10 cr., 50 exemplare costau 3 fl., 100 exemplare 5 fl. a. v.

Visul prea santei vergure Maria, a născătoarei de Dumneșeu urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar trimis franco e 10 cr., 50 exemplare costau 3 fl., 100 exemplare 5 fl. v. a. Tot aci va apăre peste puțin.

Indreptar teoretic practic pentru învățămîntul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), a învățătorilor și a altor bărbai de școală. De V. Gr. Borgovan profesor preparandial (normal) în Gherla. Prețul de abonament e 1 fl. pentru care opul se va trimite cu portofrancat. După aparițiune opul se va vinde cu 1 fl. 50 cr.

Cărți pentru bibliotecile populare școlare ș. a.:

Flori de Toamnă poesii de T. V. Pacațian	fl. cr.
" " " " " " " " " " " "	1.—
" " " " " " " " " " " "	2.—
Poesii de Vasiliu Ranta Buticescu. Prețul redus la	—60

Biblioteca „Tribunei”.

I. Pădureanca	40	IV. Piperuș Pătru	08
II. Fata Stolerului	05	V. Păcălă și Tîndală	03
III. Ce n'a fost și nu va fi?	04	VI. Jucării și jocuri de copii	25

Mica bibliotecă a istorioarelor interesante:

I. Constanța, mireasa insulei	—25
II. Junele Marinariu	—25
III. De pe tron la eșafod	—25
IV. Murad, Capitanul Negrilor	—25
V. Alsima	—25
VI. Ivan, Robinsonul nordului	—25
VII. Fata din Afganistan	—25
VIII. Julius Gerard, omorîtorul de lei	—25
IX. O noapte de groază pre un far	—25
X. Prinșonierii Comanșilor	—25
XI. Sta Elena sau demonul lui Napoleon	—25
Carmen Sylva, etc. Patru novele trad. de Titu Maiorescu	—50
Bătrînul Dumneșeu tot mai trăesece	—25
Basme de aur, de Andersen, trad. de d-șoara C. Pișca	—50
Steaua României și morții dela Plevna	—50
Basme, snoave și glume de P. Ispirescu	—50
Decebal de J. P. Florentin	—25
Nihilistii sau asasinatul lui Alexandru II.	1.25
Oltenescele de Petriceu Hașdeu	—75
Pe malul mării de J. Negruzzi	—50
Comedia celului de G. Baronzi	—25
Robinson din june trad. de D. S. Pamfilu	1.25
Satirele și Fabulele lui J. Heliade Radulescu	1.75
„Resunet” cea mai bogată carte de poesii pentru tinerimea școlară	—25